

Lansium parasiticum (Osbeck) K.C.Sahni & Bennet

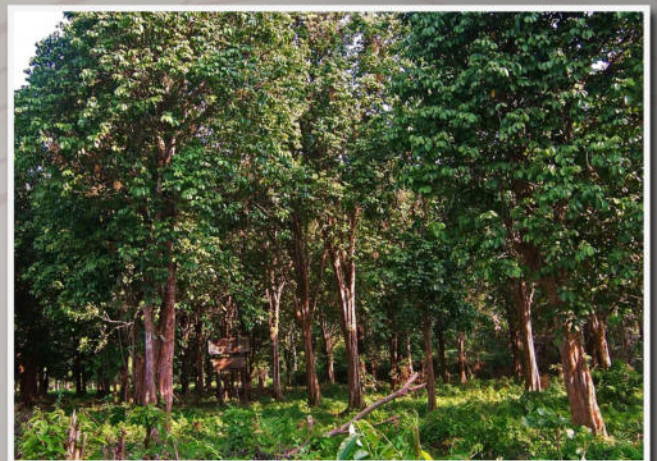
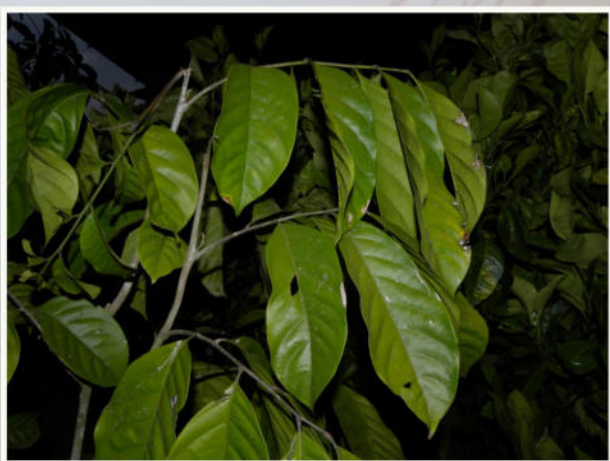
ยางสาตเขา

วงศ์ MELIACEAE

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้น

ขนาดเล็กถึงกลาง ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 18 ม. ลำต้นกลม โคนเป็นร่อง มักมีปุ่มแข็งขัด โคนมีพูพอน เปลือก สีครีมถึงน้ำตาลอมแดง เป็นเกล็ดหรือเป็นแผ่น เปลือกในสีครีมถึงเหลืองอ่อน ค่อนข้างมีเส้น ไย ใบ ยาว 30-50 ซม. ใบประกอบแบบขนนกยอเดี่ยว ใบย่อย 2-4 คู่ ออกสลับถึงกึ่งตรงข้าม กว้าง 5-10 ซม. ยาว 10-25 ซม. ใบบนมักใหญ่สุดและเห็นเป็นปลายใบ รูปไข่แกมรีถึงขอบขนานปลายเรียวแหลม โคนแหลมหรือรูปลิ้น ค่อนข้างเบี้ยว เนื้อคล้ายหนัง สีเขียวเข้มเป็นมันและเกลี้ยงด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่าและเกลี้ยงหรือมีขนสีน้ำตาลอ่อนกระจายทั่วไปโดยเฉพาะบนเส้นใบ เส้นใบ 9-13 คู่ โค้ง เส้นใบย่อยเป็นร่างแหถึงขั้นบันไดจางๆ เห็นชัดทั้งสองด้าน ก้านใบย่อยยาว 0.5-1 มม. โคนป่อง ค่อนข้างมีขน ดอก สีครีมถึงเหลืองอ่อน กลม กลิ่นหอมแรง ดอกแยกเพศหรือสมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อแคบไม่แตกแขนง ยาว 8-20 ซม. ออกเป็นช่อเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มบนปุ่มแข็งตามกิ่งใหญ่หรือตามลำต้น มีขนละเอียด ก้านดอกย่อยยาวน้อยกว่า 2 มม. กลีบเลี้ยงจักลึกเป็นพู 5 พู ยาว 1-2 มม. โค้งเข้าไปใน ซ้อนกัน มีขนตามขอบกลีบดอก 5 กลีบ ยาว 2-3 มม. รูปไข่ถึงค่อนข้างกลมซ้อนกัน กลีบแยกจากกันแต่โคนเชื่อมติดกับหลอดเกสรเพศผู้ขึ้นมาหนึ่งส่วนสามของกลีบ หลอดเกสรเพศผู้กลม ขอบเป็นคลื่น เกสรเพศผู้ มี 8-10 อัน เรียง 1 วง ติดข้างในหลอด โผล่พ้นปากหลอดเล็กน้อย ไม่มีฐานดอก รังไข่ 3-5 ช่อง มีขนแน่น ยอดเกสรเพศเมียเป็นจาน ผล กว้าง 1.5-3 ซม. ยาว 2-5 ซม. กลมหรือรูปไข่ ค่อนข้างเป็นพูหรือเป็นร่อง สีเหลืองอ่อนถึงสีออกน้ำตาลเมื่อสุก หนามัน เปลือกหนาหรือบาง มียางขาว แก่ไม่แตก เมล็ด 1-5 เมล็ด กว้าง 1.5 ซม. ยาวได้ถึง 2.5 ซม. มีเยื่อหุ้มนุ่มใสกินได้ พบน้อยเป็นไม้ป่าในป่าดิบที่ต่ำ ที่ยังไม่ถูกรบกวนมากนัก บางทีพบบนเขาหินปูน ในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2559. 792 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Lansium+domesticum#plantimages/7/8/78165c2784617b627f5466b2160bc78c7019c95d.jpg>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

